T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/182
KARAR NO : 2025/300
KARAR TR : 05/05/2025

ÖZET: Davacının Ankara Olgunlaşma Enstitüsünde usta öğretici olarak çalışmakta iken, iş akdinin sona ermesi nedeniyle, İş Kanunu'ndan kaynaklanan tazminat ve parasal haklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N. Ç. Ş.
Vekili : Av. M. T. T.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. G. B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ankara Olgunlaşma Enstitüsünde oluşturulan atölyelerde 01/03/2012 - 30/06/2017 tarihleri arasında usta öğretici olarak görev yapmakta iken, iş akdinin sona erdiğini belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere, 50 TL kıdem tazminatı, 50 TL ihbar tazminatının iş akdinin fesih tarihinden itibaren, 50 TL yıllık izin alacağının dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 7. İş Mahkemesi 03/11/2023 tarih ve E.2022/465, K.2023/935 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kabulüne karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur.

3. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi 19/11/2024 tarih ve E.2023/3995, K.2024/3303 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olduğundan, istinaf talebinin kabulüne, mahkeme kararının kaldırılmasına, davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Davacı 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden cnF1XMt - GaZD4C4 - ThuHe1k - 9XqOgQ= ile erişebilirsin

görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez.

Bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esası hakkında karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir. (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 16/01/2018 gün 2017/10569 E. 2018/330 K. sayılı ilamı ve YHGK nun 30.11.2021 gün 2019/9-786 E. 2021/1518 K. sayılı ilamı)

Uyuşmazlık mahkemesinin 10.07.2023 tarih 2023/349 E.-2023/526 K. sayılı kararı ile davalının iş arkadaşı hakkında adli yargının görevli olduğuna karar vermiş ise de, Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının sadece ilgili dava için bağlayıcı olması dikkate alınarak Yargıtay kararlarına göre hüküm kurulmalıdır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a-4. maddesinde, "diğer dava şartlarına aykırılık" halinde, kararın kaldırılarak yeniden görülmesi için ilk derece mahkemesine gönderileceği düzenlenmiştir. Bu nedenle mahkemenin kararının kaldırılarak dosyanın Mahkemesine gönderilmesine ilişkin aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir..."

4. **Ankara 7. İş Mahkemesi Mahkemesi 06/01/2025 tarih ve E.2024/591, K.2025/2 sayılı kararı** ile, uyuşmazlıkta idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle 6100 sayılı Kanun'un 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı noksanlığından davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Davacı 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez.

Bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esası hakkında karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir. (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 16/01/2018 gün 2017/10569 E. 2018/330 K. sayılı ilamı ve YHGK nun 30.11.2021 gün 2019/9-786 E. 2021/1518 K. sayılı ilamı) BAM kaldırma kararı uyarınca davacının idari işlem ile görevlendirildiği görülmekle uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yeri görevli olduğu anlaşıldığından davanın HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddesi gereğince usulden reddine..."

5. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **Ankara 18. İdare Mahkemesi 06/03/2025 tarih ve E.2025/318 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle davanın 2577 sayılı Kanun'un 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddi ile, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile dava dosyası bir bütün halinde değerlendirildiğinde; davacı ile davalı idare arasında geçici bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatı, yıllık izin alacağı, ücret farkı alacağı, ilave tediye alacağının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden cnF1XMt - GaZD4C4 - ThuHe1k - 9XqOgQ= ile erişebilirsin

varılmaktadır.

Bu durumda, özel hukuk hükümlerine tabi olan Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine açılan bu davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşıldığından, Ankara 46.İş Mahkemesinin 23/10/2024 tarihli ve E:2024/290, K:2024/334 sayılı davanın usulden reddine ilişkin kararının kaldırılması için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, benzer uyuşmazlıkta Mahkememizce çıkarılan görev uyuşmazlığı üzerine, davanın adli yargı merciinin görevinde olduğuna dair Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 01/04/2024 tarih ve E:2024/103, K:2024/139 sayılı kararı da bu yöndedir...."

7. Ankara 18. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar."

9. 506 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

10. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"*Bu Kanunun uygulanmasında;*

...

6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,

...

ifade eder.

..."

11. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

12. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden cnF1XMt - GaZD4C4 - ThuHe1k - 9XqOgQ= ile erişebilirsin

13. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

14. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddeyle başlayan "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara yer verilmiştir.

15. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

16. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

17. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden cnF1XMt - GaZD4C4 - ThuHe1k - 9XqOgQ= ile erişebilirsin

18. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçiş Hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'nın katılımlarıyla yapılan 05/05/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, davacının Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ankara Olgunlaşma Enstitüsünde oluşturulan atölyelerde 01/03/2012 - 30/06/2017 usta öğretici olarak görev yapmakta iken, iş akdinin sona erdiği belirtilerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere, 50 TL kıdem tazminatı, 50 TL ihbar tazminatı ve 50 TL yıllık izin alacağının dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

22. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminat ve alacaklarının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 18. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara 7. İş Mahkemesinin 06/01/2025 tarih ve E.2024/591, K.2025/2 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden cnF1XMt - GaZD4C4 - ThuHe1k - 9XqOgQ= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 18. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 7. İş Mahkemesinin 06/01/2025 tarih ve E.2024/591, K.2025/2 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/05/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Muharrem
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden cnF1XMt - GaZD4C4 - ThuHe1k - 9XqOgQ= ile erişebilirsin